

VADEMECUM RACHUNKOWOŚCI

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH W SYSTEMIE RACHUNKOWOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

Zbiór zadań z rozwiązaniami

JERZY KUCHMACZ

Difin

PODATEK
DOCHODOWY
OD OSÓB PRAWNYCH
W SYSTEMIE RACHUNKOWOŚCI
PRZEDSIĘBIORSTWA

Recenzent
prof. UEK dr hab. Artur Hołda, CICA

Copyright © Difin SA
Warszawa 2013
Wszelkie prawa zastrzeżone.
Kopiowanie, przedrukowywanie i rozpowszechnianie
całości lub fragmentów niniejszej pracy
bez zgody wydawcy zabronione.

Redaktor prowadząca
Maria Adamska

ISBN 978-83-7930-414-1

Printed in Poland
Difin SA
ul. F. Kostrzewskiego 1, 00-768 Warszawa
tel. 22 851 45 61, 22 851 45 62, fax 22 841 98 91
Wydanie pierwsze, Warszawa 2013
Skład i łamanie: Poligrafia, tel. 601-306-035
Wydrukowano w Polsce.

Spis treści

Wprowadzenie 7

Wykaz zastosowanych skrótów 9

Rozdział 1

**Przychody w przepisach prawa bilansowego i prawa
podatkowego** 11

Rozdział 2

**Koszty w przepisach prawa bilansowego i prawa
podatkowego** 25

Rozdział 3

**Pomiar i ewidencja księgowa podatku dochodowego od osób
prawnych** 44

Rozdział 4

**Podatek od dochodów (przychodów) przedsiębiorstw
posiadających osobowość prawną z udziału w zyskach innych
przedsiębiorstw** 62

Rozdział **5**

Leasing w systemie rachunkowości podatkowej przedsiębiorstwa posiadającego osobowość prawną	72
--	----

Rozdział **6**

Identyfikacja, pomiar i ewidencja księgowa odroczonego podatku dochodowego	99
---	----

Wykaz kont księgowych stosowanych w zbiorze	120
---	-----

Pozycje sprawozdania finansowego odnoszące się do podatku dochodowego (w części bieżącej oraz odroczonej)	123
---	-----

Wprowadzenie

Znajomość funkcjonowania podatków w przedsiębiorstwach i instytucjach, w tym także w aspekcie rachunkowości, stanowi podstawowy zakres wiedzy studentów uczelni ekonomicznych. Rachunkowość podatkowa, obejmująca przede wszystkim problematykę funkcjonowania podatku dochodowego oraz podatku od towarów i usług, stanowi w każdym roku akademickim przedmiot nauczania dla szerokiej grupy studentów kilku kierunków studiów. Rachunkowość podatkowa należy do wiodących przedmiotów wykładanych na kierunkach Zarządzanie, Rachunkowość i controlling oraz Finanse i rachunkowość.

Doświadczenia nauczycieli oraz studentów wskazują przy tym na znaczną użyteczność zbiorów zadań w skutecznej realizacji procesu dydaktycznego, szczególnie przy nauczaniu rachunkowości, w tym rachunkowości podatkowej. Zbiory zadań stwarzają bowiem korzystne warunki dla naświetlania studentom praktycznych aspektów funkcjonowania podatków w przedsiębiorstwach.

Jednostki gospodarcze posiadające osobowość prawną prowadzą rachunkowość zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości. W myśl przepisów tego aktu prawnego prowadzenie ksiąg rachunkowych powinno umożliwiać nie tylko sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych, lecz również deklaracji podatkowych, a także dokonanie rozliczeń finansowych, w tym rozliczeń podat-

kowych. Z kolei przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nakładają na podatników obowiązek prowadzenia ewidencji rachunkowej, zgodnie z odrębnymi przepisami (a więc przede wszystkim zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości), w sposób zapewniający określenie wysokości dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku za rok podatkowy. Głównym celem zbioru jest zatem prezentacja rozwiązań typowych problemów organizacji rachunkowości z zakresu podatku dochodowego przedsiębiorstw posiadających osobowość prawną. Chodzi szczególnie o prezentację rozwiązań uwzględniających zarówno wymogi przepisów prawa bilansowego, jak i prawa podatkowego.

Zaletą oferowanego skryptu jest ujęcie w jego treści rozwiązań zadań, co wydatnie ułatwia nauczanie rachunkowości podatkowej. W treści zadań zawarto także odwołania do przepisów prawa podatkowego, a także do przepisów prawa bilansowego istotnych dla przedstawionych rozwiązań opisywanych w zadaniach problemów.

Zbiór uwzględnia stan prawny na dzień 1 stycznia 2013 r.: ujęty w następujących aktach prawnych:

1. Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. DzU z 2011 r. nr 74, poz. 397 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. DzU z 2009 r. nr 152. poz. 1223 ze zm.).

Rozważając treść zadań ujętych w zbiorze należy czynić założenie, iż prezentowane problemy dotyczą przedsiębiorstw posiadających osobowość prawną.

Wykaz zastosowanych skrótów

u.p.d.o.p.	ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. DzU z 2011 r. nr 74, poz. 397 ze zm.)
k.s.h.	ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (DzU z dnia 8 listopada 2000 r. ze zm.)
u. r.	ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t.j. DzU z 2009 r. nr 152, poz. 1223 ze zm.)
ustawa VAT	ustawa z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (t.j. DzU z 2011 r. nr 177, poz. 1054 ze zm.)
KŚT	Klasyfikacja Środków Trwałych

Rozdział 1

Przychody w przepisach prawa bilansowego i prawa podatkowego

Zadanie 1. Przychody w przepisach prawa podatkowego

W listopadzie 201A r. w przedsiębiorstwie handlowym „Lida” (podatnik VAT) sprzedano odbiorcom 3000 szt. towaru A po 30 zł netto za szt. oraz 2000 szt. towaru B po 40 zł netto za szt. Faktury wystawiono. Towary wydano odbiorcom. Przy sprzedaży obciążono odbiorców podatkiem od towarów i usług (VAT) według stawki 23%. Terminy płatności odroczone nabywcom o 6 tygodni od momentu sprzedaży. Należy określić wartość przychodów netto ze sprzedaży towarów osiągniętych przez przedsiębiorstwo w listopadzie.

Rozwiązanie zadania

W myśl art. 12 ust. 1 pkt 1 **u.p.d.o.p.** przychodami są w szczególności otrzymane pieniądze, wartości pieniężne, w tym również różnice kursowe. Zgodnie z art. 12 ust. 3 **u.p.d.o.p.** za przychody związane z działalnością gospodarczą, osiągnięte w roku podatkowym, uważa się także

należne przychody, choćby nie zostały jeszcze faktycznie otrzymane. Zgodnie z art. 12 ust. 3a **u.p.d.o.p.** za datę powstania przychodu, o której mowa w ust. 3, uważa się dzień wydania rzeczy, zbycia prawa majątkowego lub wykonania usługi albo częściowego wykonania usługi, nie później niż dzień:

- 1) wystawienia faktury albo
- 2) uregulowania należności.

W myśl art. 12 ust. 4 pkt 9 **u.p.d.o.p.** do przychodów nie zalicza się należnego podatku od towarów i usług.

Przychody netto ze sprzedaży towaru A w listopadzie (faktury VAT):

- $3000 \text{ szt.} \times 30 \text{ zł/szt.} = 90\,000 \text{ zł}$,
- VAT 23% (należny) $20\,700 \text{ zł}$ ($0,23 \times 90\,000 \text{ zł}$),
- należności od odbiorców $110\,700 \text{ zł}$.

Przychody netto ze sprzedaży towaru B w listopadzie (faktury VAT):

- $2000 \text{ szt.} \times 40 \text{ zł/szt.} = 80\,000 \text{ zł}$,
- VAT 23% (należny) $18\,400 \text{ zł}$ ($0,23 \times 80\,000 \text{ zł}$),
- należności od odbiorców $98\,400 \text{ zł}$.

Przychody netto ze sprzedaży towarów w listopadzie wyniosły:
 $90\,000 \text{ zł} + 80\,000 \text{ zł} = 170\,000 \text{ zł}$.

Zadanie 2. Przychody w przepisach prawa podatkowego

W czerwcu 201A r. przedsiębiorstwo „Dalmost” dokonało wpłaty $300\,000 \text{ zł}$ na rachunek bankowy przedsiębiorstwa produkcyjnego „Konstal”. Wpłaty dokonano na poczet dostaw konstrukcji stalowych, które przedsiębiorstwo „Konstal” dostarczy przedsiębiorstwu „Dalmost” w sierpniu 201A r. Należy udzielić odpowiedzi na pytanie: czy przedsiębiorstwo „Konstal” w czerwcu 201A r. osiągnęło przychody ze sprzedaży w związku z opisywaną operacją gospodarczą?

Rozwiązanie zadania

Zgodnie z art. 12 ust. 4 pkt 1 **u.p.d.o.p.** do przychodów nie zalicza się pobranych wpłat lub zarachowanych należności na poczet dostaw towarów i usług, które zostaną wykonane w następnych okresach sprawo-